

Briselē, 10.1.2017.
SWD(2016) 462 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva

par samērības novērtējumu pirms jauna profesiju regulējuma pieņemšanas

{ COM(2016) 822 final }
{ SWD(2016) 463 final }

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums attiecībā uz priekšlikumu ieviest profesiju regulējuma samērības novērtējumu
A. Rīcības nepieciešamība
Kādēļ? Kādas problēmas tiek risinātas?
Eiropas Savienībā ir apmēram 5600 reglamentēto profesiju, kas tieši ietekmē lielu daļu Eiropas darbaspēka, un nesamērīgs regulējums rada būtiskus šķēršļus pakalpojumu vienotajam tirgum un plašas negatīvas ekonomiskās sekas. Reglamentējošie lēmumi bieži tiek pieņemti bez rūpīgas analīzes vai neizmantojot pārredzamas procedūras. Direktīvā par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānovērtē savu noteikumu samērība, taču nav noteikts vienots kritēriju kopums, lai to veiktu vai lai novērstu nesamērīgu pasākumu pieņemšanu.
Ko ir plānots panākt ar šo iniciatīvu?
Mērķis ir precizēt obligātos kritērijus, izstrādājot pārredzamus un prognozējamus pamatnoteikumus, lai dalībvalstis varētu novērtēt samērību pirms jaunu noteikumu pieņemšanas. Tas tiek darīts tāpēc, lai novērstu nesamērīgus pasākumus: • padarot samērības novērtējumus objektīvākus, vispusīgākus un salīdzināmākus; • nodrošinot, ka visas valsts iestādes piemēro noteikumus vienādā veidā; • prasot stingrus pierādījumus un ieinteresēto personu iesaistīšanos politikas veidošanā; • veicinot inovāciju, vienlaikus nodrošinot, ka noteikumi ir atjaunināti, jo tiek regulāri pārskatīti; nodrošinot, ka analīze ir publiski pieejama, tādējādi nodrošinot salīdzinošo izvērtēšanu.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?
Pašreizējā neviendabīgā profesiju reglamentēšanas kārtība negatīvi ietekmē vienoto tirgu, pakalpojumu sniegšanu un profesionāļu mobilitāti. Dalībvalstīm rīkojoties vienatnē, netiks nodrošināts saskaņots ES tiesiskais regulējums un netiks risinātas esošās problēmas, ar kurām saskaras valsts iestādes. Ņemot vērā ES mērogu un ietekmi, rīcības mērķus daudz veiksmīgāk varētu sasniegt ES līmenī ar vienota un salīdzināma novērtēšanas mehānisma ieviešanu visā ES. Ņemot vērā biežās izmaiņas profesiju reglamentēšanā, ja netiks veiktas darbības ES līmenī, pastāv risks, ka pieaugs plaisa starp tiem, kas jau piemēro labu reglamentēšanas praksi, un tiem, kas to nedara, attiecīgi palielinot atšķirības reglamentēšanas kvalitātē. Tas galu galā negatīvi ietekmē profesijas pieejamību un rada negatīvas sekas attiecībā uz mobilitāti un ekonomisko efektivitāti.
B. Risinājumi
Kādi leģislatīvi un neleģislatīvi politiski risinājumi ir apsvērti? Vai ir izvēle, kurai tiek dota priekšroka? Kādēļ?
Tika apsvērti 3 politiski risinājumi. 1) Vadlīnijas un padziļināta informācijas apmaiņa starp iestādēm varētu palīdzēt dalībvalstīm novērtēt samērību, taču tam būtu ļoti ierobežota ietekme. Reglamentēto profesiju samērības novērtējuma izstrāde ES līmenī varētu ietvert vairākus variantus. Varētu noteikt obligātos kritērijus samērības novērtējuma veikšanai, pamatojoties uz judikatūru un papildinot to un nosakot dalībvalstu veikto novērtējumu pārredzamību ar saistošu tiesību aktu (2.a) vai ieteikumu (2.b) starpniecību. Papildus tam varētu ietvert procedūru aspektus, piemēram, sabiedriskās apspriešanas un regulāras pārskatīšanas, lai nodrošinātu, ka samērības novērtējumi tiek veikti objektīvi un neatkarīgi, nodrošinot vispusīgus novērtējumus visās darbību jomās (šajā saistībā pastāv divi apakšvarianti: 3.a — ES direktīva, 3.b — ieteikumi). Lai arī risinājumi nav savstarpēji izslēdzoši, ieteicams izmantot 3.a variantu, jo ar to varētu visatbilstošāk risināt problēmas visos reglamentēšanas līmeņos (<i>ex ante</i> efekts) un radīt vislielākos ieguvumus.
Kuru variantu atbalsta katra grupa?
Kopumā ieinteresētās personas ir vienprātīgas, ka ES būtu jārikojas, lai ieviestu skaidrību un vienotu

pieeju attiecībā uz samērības novērtējumu, un stingrs atbalsts tam ir obligāts.
C. Vēlamākā risinājuma ietekme
Kādus ieguvumus dos vēlamākais risinājums (ja tāds ir; ja nav, tad galvenie risinājumi)?
Ieguvumi, ko saņems profesionāļi, patērētāji un publiskās administrācijas iestādes, ir saistīti pamatā ar labāku regulējumu, kas tiks panākts, novēršot nesamērīgu noteikumu pieņemšanu. Ar direktīvu varētu nodrošināt, ka dalībvalstis veiks novērtējumus vienādā veidā, tādējādi izvairoties no vienotā tirgus sadrumstalotības. Ar risinājumu, kas uzliek saistības, tiek noteikts, ka ir jāveic objektīva iepriekšēja analīze, jānodrošina skaidrība un informācijas apmaiņa, lai veicinātu ticamus un vispusīgus novērtējumus, kas pamato galīgos lēmumus. Vēlamākais risinājums palielinātu uzticību, inovācijas un tehnoloģiju attīstību, regulāri pārskatot valsts regulējumu profesiju jomā.
Kādas ir vēlamākā risinājuma (ja tāds ir; ja nav, tad galveno risinājumu) izmaksas?
Ar samērības novērtējumiem saistītās izmaksas galvenokārt izriet no pašreizējām saistībām, kas noteiktas Direktīvā par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un judikatūrā, un tādējādi tās nav jaunas papildu administratīvās izmaksas. Tomēr, paplašinot darbības jomu, lai iekļautu procedūru aspektus, piemēram, sabiedriskās apspriešanas, var palielināties izmaksas un valsts iestāžu darba apjoms. No otras puses, vēlamākais risinājums varētu pozitīvi ietekmēt profesionālo pakalpojumu vienoto tirgu, un tas saskanīgā veidā palīdzēs novērst nesamērīgus reglamentējošos šķēršļus visās darbību jomās. Gaidāms, ka tiks veicināta sociālā un ekonomikas integrācija, jo īpaši attiecībā uz gados jauniem prasmes apguvušiem darba ņēmējiem.
Kā tas ietekmēs uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus?
Izvēlētais risinājums neparedz nekādas saistības profesionāļiem un uzņēmumiem. Drīzāk nevajadzīga sloga novēršana varētu tiem sniegt ieguvumus.
Vai tiks būtiski ietekmēts dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes?
Ierobežotā apjomā palielināsies administratīvās izmaksas valstu administrācijām un Komisijai, taču gaidāms, ka šo ietekmi lielākoties kompensēs zemākas izmaksas saistībā ar tiesāšanās procedūrām par neatbilstību proporcionalitātes principam.
Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?
Nē, nekāda cita būtiska ietekme nav gaidāma. Pamattiesības ir pilnībā ievērotas.
D. Turpmākā rīcība
Kad politika tiks pārskatīta?
Komisija varētu sniegt regulārus ziņojumus par samērības novērtējuma īstenošanu valstu līmenī, un varētu izvērtēt paveikto 5 gadus pēc pasākumu pieņemšanas.